

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK KÜLÖNJELENTÉSÉRE

„VÁLLALKOZÁSOK ENERGIAHATÉKONYSÁGA: VAN NÉMI ENERGIAMEGTAKARÍTÁS, DE A TERVEZÉST ÉS A PROJEKTKIVÁLASZTÁST HIÁNYOSSÁGOK JELLEMZIK”

ÖSSZEFOGLALÁS

I. Az energiahatékonyság elengedhetetlen az energiaunió átfogó céljainak, valamint az európai zöld megállapodásban foglalt, 2030-ra és 2050-re vonatkozó uniós energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseknek az eléréséhez.

Az energiahatékonysági politikák jelentős megerősítése szerves részét képezi a Bizottság által a 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai céltervben¹ kidolgozott valamennyi forgatókönyvnek. Ennek megfelelően a Bizottság az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomagban² javasolta az energiahatékonysági irányelv felülvizsgálatát.

Az energiahatékonysági célkitűzésnek a jelenlegi energiahatékonysági irányelv szerinti 32,5 %-ról (és a nemzeti energia- és klímatervekben (NEKT) szereplő kevesebb mint 30 %-ról) a végsőenergia-fogyasztás esetében 36 %-ra, a primerenergia-fogyasztás esetében pedig 39 %-ra kell növekednie, ami az EU-ban az energiafogyasztás további javasolt 9 %-os csökkentésének felel meg.

II. Az energetikai átmenet sikeréhez minden gazdasági ágazatnak energiahatékonyabbá kell válnia. A vállalkozások az ipari, a közlekedési és a szolgáltatási ágazatban tevékenykednek, amelyek a végsőenergia-fogyasztás több mint kétharmadát teszik ki.

A tagállamok által végrehajtott energiahatékonysági finanszírozási intézkedések többsége az energiahatékonysági irányelv 7. cikke szerinti energiahatékonysági kötelezettségeik részét képezi. Az energiahatékonysági irányelv felülvizsgálatára irányuló bizottsági javaslat megerősítette ezeket a kötelezettségeket, és a végsőenergia-fogyasztás tekintetében 0,8 %-ról 1,5 %-ra növelte az előírt energiamegtakarítást.

Azon ágazatok esetében, amelyekre a végrehajtott szakpolitikai intézkedések irányultak, a tagállamok által bejelentett legnagyobb arányú energiamegtakarítás horizontális intézkedések eredménye, amelyek nem köthetők egyetlen ágazathoz. A legtöbb intézkedés a bejelentett intézkedések alapján a szolgáltatásokat és az ipart célozza meg, amelyek a legtöbb vállalatot (kivéve a közlekedési vállalatokat) és a közszférát fedik le.

III. A kohéziós politikai alapok az egyik fő uniós finanszírozási forrást jelentik a vállalkozások energiahatékonyságába történő közvetlen beruházások támogatására. Ez a támogatás alapvető fontosságú, tekintettel arra, hogy az energiahatékonyság az egyik legnagyobb beruházási hiánnyal küzdő ágazat az EU-ban, és hogy az uniós finanszírozás kulcsfontosságú hajtóerő az energiahatékonyságba történő beruházások növelése és ösztönzése szempontjából.

---

¹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlatvédelmi törekvésének fokozása – Beruházás a klímasemleges jövőbe az európai polgárok érdekében, COM(2020) 562 final, 2020.9.17.

² A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: „Irány az 55 %!”: Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai célkitűzésének megvalósítása a klímasemlegesség elérése érdekében, COM(2021) 550 final, 2021.7.14.

V. Az energiahatékonysági irányelv kiemeli a vállalkozások energiamegtakarítási potenciálját és hozzájárulását az Unió energiahatékonysági célkitűzéseéhez. A kötelező nemzeti energiahatékonysági cselekvési tervek tartalmazzák a tagállamok finanszírozási igényeit.

VI. Annak ellenére, hogy egyes programokban nincs kifejezett kapcsolat a tervezési dokumentumokkal, a nemzeti hatóságok által kiválasztott projektek hozzájárultak ezekhez a prioritásokhoz. A finanszírozási eszközök kiválasztásának indoklását a 2014–2020-as szabályok nem írták elő, ezek előírására az ezt követő időszakban kerül sor.

VIII. A Bizottság egyetért a Számvevőszék azon értékelésével, hogy a beruházások általában véve hatékonyak voltak.

X. A 2021–2027-es finanszírozási időszakban a 2. szakpolitikai célkitűzés („Környezetbarátabb, alacsony szén-dioxid-kibocsátású...”) két egyedi célkitűzést tartalmaz, amelyek különböző közös kimeneti- és eredménymutatókat tartalmaznak. A kohéziós politika nyomonkövetési rendszere lehetővé teszi a mutatók egyedi célkitűzések szerinti szűrését.

A Bizottság úgy véli, hogy a primerenergia-intenzitás szintén releváns mutató az energiahatékonysági intézkedések méréséhez.

XI. A Bizottság úgy véli, hogy az Európai Regionális és Fejlesztési Alap (ERFA) és a Kohéziós Alap keretében a 2014–2020 közötti időszakban a vállalkozások energiahatékonyságába történő beruházásokból származó, a Számvevőszék által becsült hozzájárulást a 2020-ra vonatkozó energiahatékonysági célérték összefüggésében kell figyelembe venni. Ez – a Számvevőszék számításában szereplő feltételezések alapján – annak becsléséhez vezetne, hogy a projektmegtakarítások a 2020-ra vonatkozó célérték eléréséhez szükséges erőfeszítések mintegy 2,3 %-át teszik ki.

Ez jelentős hozzájárulást jelent, ha azt az energiahatékonysági célértékek eléréséhez hozzájáruló különböző szereplők és az azok töredékét képviselő vállalkozások összefüggésében, valamint a tagállamok által az energiahatékonysági célértékeik elérése érdekében az energiahatékonysági irányelv, az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv, az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer (ETS), a közös kötelezettségvállalási rendelet, a járművekre vonatkozó szén-dioxid-kibocsátási előírások és egyéb szakpolitikai intézkedések, például adóintézkedések, beszállítói kötelezettségek, tájékoztató kampányok, intelligens fogyasztásmérők és termékpolitika (környezettudatos tervezés és energiacímkézés) keretében bevezetett különböző intézkedésekkel összefüggésben értékelik. Az uniós finanszírozási támogatás, és különösen az ERFA-ból és a Kohéziós Alapból nyújtott támogatás valójában csak egy része a globális erőfeszítéseknek.

XII. Első franciabekezdés: A Bizottság részben elfogadja az első ajánlást.

Második franciabekezdés: A Bizottság elfogadja a második ajánlást.

BEVEZETÉS

01. Az energiahatékonysági irányelvben meghatározottak szerint a kimenetek vonatkozhatnak teljesítményre, szolgáltatásra, árura vagy energiára.

02. A Bizottság kiemeli, hogy az energiahatékonyság javítása hozzájárul az energiapiac ellenálló képességéhez is, mivel csökkenti az energiakeresletet, az energiaimportot és az energiafogyasztók energiaszámláit, és ezáltal enyhíti az energiaárak esetleges emelkedésének gazdasági és társadalmi hatásait is.

05. Az energiahatékonysági irányelv átdolgozására irányuló közelmúltbeli javaslat – 4. cikk – kötelező uniós célkitűzést határoz meg az energiafogyasztás 2030-ra elérendő 9 %-os csökkentésére (mind a primerenergia, mind a végső energia tekintetében a 2030-ra vonatkozó 2020-as referencia-forgatókönyv előrejelzéseihez képest). Ez az új célérték a végsőenergia-fogyasztás 36 %-os és a

primerenergia-fogyasztás 39 %-os csökkentését jelenti 2030-ra, összhangban az éghajlat-politikai céltervet kísérő hatásvizsgálattal³.

07. A nemzeti célértékeket a 2018. évi felülvizsgált energiahatékonysági irányelv nemzeti hozzájárulásoknak nevezi. Ezeket a tagállamok határozzák meg.

A Bizottság elemzi a tagállamok által meghatározott nemzeti hozzájárulásokat annak értékelése céljából, hogy azok együttesen hogyan járulnak hozzá az uniós célkitűzés eléréséhez. Mivel azonban a nemzeti hozzájárulások indikatív jellegűek, a Bizottságnak nincs hatásköre arra, hogy közvetlenül beavatkozzon e célértékek elérésébe.

13. A nemzeti energiahatékonysági cselekvési tervek (NEEAP) biztosították keretet a nemzeti energiahatékonysági stratégiák kidolgozásához, és a 2020-ra vonatkozó nemzeti energiahatékonysági célértékek elérése érdekében hozott, az energiahatékonyság javítását célzó intézkedéseket tartalmazták.

Az energiahatékonysági irányelv előírásai szerint a nemzeti energiahatékonysági cselekvési tervek számos szakpolitikai intézkedést tartalmaztak az egyes tagállamok által meghatározott nemzeti indikatív energiahatékonysági célértékek megvalósítására.

A nemzeti energiahatékonysági cselekvési tervek széles körű stratégiai szakpolitikai dokumentumként szolgáltak, és a tagállamok felhasználhatták a nemzeti energiahatékonysági cselekvési tervekben szereplő elemzést a kohéziós politikai programok előkészítéséhez, a beruházások előtt álló akadályok azonosításához és az energiahatékonyság nemzeti szintű javítását célzó koherens megközelítés kialakításához. A nemzeti energiahatékonysági cselekvési tervek hatálya azonban nem korlátozódott az uniós vagy közfinanszírozású pénzügyi intézkedésekre. A nemzeti energiahatékonysági cselekvési tervek széles szakpolitikai hatókörrel rendelkeztek, beleértve az olyan szakpolitikai intézkedéseket, mint az adóintézkedések, a beszállítói kötelezettségek, a tájékoztató kampányok, az intelligens fogyasztásmérők, a termékpolitika (környezettudatos tervezés és energiacímkézés) és az építési szabályozás.

Végezetül egyértelművé kell tenni, hogy ezek a tervek sem a célértékek, sem a tervezett intézkedések tekintetében jogilag nem voltak kötelező erejűek, és hogy a jogi keret nem írta elő a nemzeti energiahatékonysági cselekvési tervek és a nemzeti vagy uniós finanszírozás közötti kapcsolat létrehozását, többek között az ERFA/Kohéziós Alap tekintetében is.

ÉSZREVÉTELEK

34. b) Annak ellenére, hogy biztosítani kell az operatív programoknak a nemzeti energiahatékonysági cselekvési tervekkel való összehangolását, az operatív programok előkészítésének és elfogadásának a nemzeti energiahatékonysági cselekvési tervekhez képest eltérő időzítése megnehezítheti az összehangolást.

37. A Bizottság kiemeli, hogy az energetikai átmenet és az éghajlatvédelmi átállás sikeréhez minden gazdasági ágazatnak energiahatékonyabbá kell válnia. A vállalkozások az ipari, a közlekedési és a szolgáltatási ágazatban tevékenykednek, amelyek a végsőenergia-fogyasztás több mint kétharmadát teszik ki.

43. A Bizottság hivatkozik a 13. bekezdésre és a 34. bekezdés b) pontjára adott válaszára.

44. A szlovén irányító hatóság megerősítette, hogy amikor a 2014–2020-as operatív programok keretében az 1. és a 3. prioritási tengely keretében kohéziós politikai alapokból támogatják a vállalkozásokat, vannak olyan egyedi intézkedések is, amelyek a vállalkozások (főként a kis- és középvállalkozások) erőforrás- és energiahatékonyságára összpontosítanak. Ezeknek az

---

³ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlatvédelmi törekvésének fokozása, Beruházás a klímasemleges jövőbe az európai polgárok érdekében, COM(2020) 562 final, 2020.9.17.

intézkedéseknek nincs közvetlen alapja a nemzeti energiahatékonysági cselekvési tervben, de az ilyen jellegű intézkedések kidolgozásakor a Gazdasági Minisztérium általában egyeztet az energiahatékonyságért felelős Infrastruktúraügyi Minisztériummal. A vállalkozások támogatása során az erőforrás- és energiahatékonysági cél érvényesítésére általában kiválasztási kritériumok révén kerül sor, és az erőforrás- és energiahatékonysághoz való hozzájárulás további pontokat ér.⁴

45. A közös rendelkezésekről szóló rendelet külön előfeltételt tartalmaz a nemzeti energia- és klímatervekre vonatkozóan, amelyet a tagállamoknak teljesíteniük kell ahhoz, hogy azokhoz a Bizottság támogatást nyújtson. A közös rendelkezésekről szóló rendelet azt is kimondja, hogy a programoknak tartalmazniuk kell a kihívások összefoglalását, beleértve a nemzeti energia- és klímatervekben azonosított kihívásokat is. A „következetességi ellenőrzés” sokkal szélesebb körű, mint a nemzeti energia- és klímatervekből eredő kihívások vizsgálata.

75. A Bizottság „Financing the energy renovation of buildings with Cohesion Policy funding” (Az épületek energetikai felújításának a kohéziós alap támogatásával megvalósuló finanszírozása) című, 2014. évi technikai útmutatása kiemeli a normák szerepét az energiahatékonysági beruházásokkal kapcsolatos döntések meghozatalakor.

A Bizottság megjegyzi, hogy a 2021–2027-es időszakra vonatkozó közös rendelkezésekről szóló rendelet szerint a műveletek kiválasztásakor az irányító hatóság biztosítja, hogy a kiválasztott műveletek a lehető legjobb kapcsolatot képviseljék a támogatás összege, a vállalt tevékenységek és a célkitűzések elérése között. Emellett a kiválasztási kritériumoknak és eljárásoknak azokat a műveleteket kell előnyben részesíteniük, amelyek biztosítják, hogy az uniós támogatás maximális mértékben hozzájárulhasson a program célkitűzéseinek eléréséhez. E rendelkezések célja annak megakadályozása, hogy olyan projekteket válasszanak ki, amelyek csekély mértékben járulnak hozzá a program célkitűzéseéhez. Ezenkívül a támogatás formáját meg kell indokolni a program jóváhagyása előtt, ami lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy megakadályozza a vissza nem térítendő támogatások felhasználását olyan esetekben, amikor a pénzügyi eszközök hatékonyabbak lennének.

76. A normákat – más szakpolitikai intézkedésekkel együtt – alapvető eszköznek tekintették ahhoz, hogy 2030-ig magasabb energiahatékonysági célokat lehessen elérni. A normák számos szempontra vonatkozhatnak, például az épületek esetében a közel nulla energiaigényű épületekre, valamint a termékek esetében a környezettudatos tervezésről szóló irányelv és a termékek energiacímkezéséről szóló rendelet követelményeire. Eltérő jellegük és az uniós vívmányok sokfélesége miatt nehezebb közös normákat megállapítani a vállalkozásokra vonatkozóan.

81. Az energiahatékonyság-kockázatmentesítő platform (DEEP) adatbázisa, amely az Európai Bizottság által támogatott, alulról érkező információkon alapuló, nyílt forráskódú kezdeményezés, amelynek célja az energiahatékonysági beruházások kockázatmentesítése a pénzügyi intézmények és a piaci szereplők által érzékelt energiahatékonysági intézkedések kockázatának csökkentése révén, nem olyan hivatalos pénzügyi vagy technikai referenciaértékek kidolgozására készült, amelyek minimális vagy átlagos energiahatékonysági célértékekre vonatkoznak. Fontos kiemelni azt is, hogy míg a DEEP több mint 17 000 projektet tartalmaz, ami a közelmúltban több mint 24 000 projektre emelkedett, egyes országok és egyedi intézkedések részhalmazai esetében előfordulhat, hogy nem rendelkeznek a statisztikailag releváns összehasonlításokhoz szükséges kritikus mérettel.

88. A Bizottság hangsúlyozza, hogy amint azt a Számvevőszék a 81–87. számú észrevételében kifejtette, az energiahatékonysági projektek hatékonyak voltak.

---

⁴ A legutóbbi szlovén nemzeti energiahatékonysági cselekvési terv az alábbi linken érhető el: https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf

A Bizottság továbbá úgy véli, hogy eltérések lehetnek a DEEP-projektekből vett minta és a Számvevőszék által ezen ellenőrzés során használt minta között, ami magyarázatot adhat a Számvevőszék által a medián elkerülési költségekkel kapcsolatban megállapított különbségekre.

Valójában a medián elkerülési költségek jelentősen eltérhetnek az egyes intézkedéstípusoktól, illetve a különböző tagállamoktól vagy régióktól függően. Ezért e változók relatív súlyának különbségei a mintában eltérésekhez vezethetnek a minták mediánértékei között. A Bizottság hangsúlyozza továbbá, hogy a DEEP adatbázisban összegyűjtött projektek egy része az energiahatékonysági beruházások bevált gyakorlatai példájának tekinthető, amelynek célja az energiahatékonysági beruházások pénzügyi előnyeinek bemutatása és az ilyen megalapozott beruházások döntés-előkészítő tanulmányának előmozdítása. Ez olyan tényező is lehet, amely az ERFA és a Kohéziós Alap projektjeihez képest a DEEP-adatbázis mediánköltségének csökkenéséhez vezethet.

94. Közös válasz a 94–98. bekezdésre.

A költséghatékonysági értékeléseknek nemcsak az energiamegtakarításokat kell figyelembe venniük, hanem az energiahatékonysági beruházások számos előnyét, a több szakpolitikai célkitűzéshez való hozzájárulást, az összetettebb területeken a magánberuházások ösztönzésére való képességüket, valamint az energiamegtakarításon túlmutató előnyeiket, például a gazdasági, társadalmi és környezeti hatásokat is.

Ez magában foglalja többek között az ÜHG-kibocsátás csökkentését, a vállalkozások termelékenységének és versenyképességének növekedése miatti általános költségcsökkentést, az eszközök értékének és hasznos élettartamának növekedését, valamint az új munkahelyek létrehozását. A költséghatékonysági értékelések szempontjából az egyéb előnyök fontosságát szemléltetve az iparban a Nemzetközi Energiaügynökség (IEA) becslése szerint a termelékenység és a működési előnyök akár az energiamegtakarítás értékének 2,5-szeresét is elérhetik⁵.

98. Alaposan értékelni kell az uniós források ilyen projektekre való felhasználását. Egy beruházási projekt teljesítményének nemcsak pénzügyi teljesítményéhez kell kapcsolódnia, hanem olyan egyéb kritériumokhoz is, mint az energiamegtakarítás és az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése, a vállalat általános költségeinek csökkentése (versenyképességének növelése és munkahelyek fenntartása/létrehozása).

99. Bizonyos feltételek mellett (például egyes tagállamokban), például az olyan vállalkozások esetében, amelyek csak nehezen vagy egyáltalán nem tudnak a piacra lépni, hogy az ilyen műveleteket maguk finanszírozzák, rövid távon a vissza nem térítendő támogatások alkalmazása lehet az egyetlen lehetőség az energiahatékonyságba való tényleges beruházásra.

A 2021–2027-es programok jóváhagyása előtt a Bizottság ellenőrizni fogja, hogy a tagállamok megindokolják-e a vissza nem térítendő támogatások felhasználását, hogy megbizonyosodjon arról, hogy a vissza nem térítendő támogatások felhasználását megkövetelő feltételek valóban fennállnak-e egy adott tagállamban vagy régióban.

105. A megosztott irányítás keretében a projektkiválasztás és a projektkiválasztás kritériumainak megválasztása a tagállamok irányító hatóságainak megbízatásához és felelősségi köreihez kapcsolódik. A Bizottság tanácsadói minőségben részt vesz monitoringbizottságokban, ahol a projektkiválasztásra vonatkozó módszertant és szempontokat hagyják jóvá.

A megtérülési idő nem az egyetlen hatékonysági mutató, és nehezebb lehet ellenőrizni, mivel számos ad hoc feltételezéstől függ. Ez adminisztratív terhet róhat a projektgazdákra, ami eltántorítaná őket a beruházásoktól, aláásva ezzel a szakpolitikai célkitűzéseket. Az alkalmazott eljárásoknak arányosnak

---

⁵ Például az IEA „Az energiahatékonyság többszörös előnyeinek kiaknázása” című tanulmánya szerint, amikor „az ipari vállalatok termelékenységének és működési előnyeinek értékét beépítették hagyományos belső megtérülési rátájuk kiszámításába, az energiahatékonysági intézkedések megtérülési időszaka 4,2 évről 1,9 évre csökkent”.

kell lenniük a támogatás összegével, és figyelembe kell venniük a támogatás formáját és az egyéb különleges feltételeket. Továbbá, amint az a Számvevőszék 11/2020. sz. különjelentésére adott válaszban is szerepel, a Bizottság úgy véli, hogy az épületek esetében a kiválasztási kritériumokat és eljárásokat az egyes intézkedések egyedi célkitűzéseikhez kell igazítani, figyelembe véve, hogy az ilyen épületberuházások projektspecifikusak, nem szabványosítottak, és több tényezőtől, például az épület állapotától, az éghajlati viszonyoktól, a munkaerőköltségektől, az energiaköltségektől, az anyagköltségektől és a használat típusától függenek.

Végezetül a 2014-ben közzétett, „Financing the energy renovation of buildings with Cohesion Policy funding” (Az épületek energetikai felújításának a kohéziós alap támogatásával megvalósuló finanszírozása) című bizottsági technikai útmutatás azt sugallta, hogy a költséghatékonyság értékeléséhez általában a nettó jelenértéket ajánlották, nem pedig az egyszerű megtérülési időt, mivel ez lehetővé teszi a projekt teljes élettartama alatti pénzforgalom elszámolását.

107. A társjogalkotók a félidős értékeléskor és a lezáráskor értékelendő pénzügyi és kimeneti mutatók alapján határozták meg a kohéziós politikai programok teljesítménymérési keretét.

A finanszírozott intézkedések eredményeinek nyomon követésére irányuló programokra vonatkozó javaslat nem képezte a szabályozási követelmények részét, és nagyon jelentős terhet rótt volna a hatóságokra és a kedvezményezettekre. A programok hatásának értékelése nemzeti és uniós szintű programértékelés tárgyát képezi.

A társjogalkotók a 2014–2020-as időszakra vonatkozó jogszabályokban határozták meg a teljesítménymérési keret követelményeit. A 2021–2027-es időszakra vonatkozóan a társjogalkotók módosították a teljesítménymérési keretre vonatkozó rendelkezéseket annak érdekében, hogy a kedvezményezettek szintjén eredménymutatókat/output-mutatókat is tartalmazzanak.

110. Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésére vonatkozó jelenlegi célérték 20 millió tonna számos beruházási prioritás tekintetében, beleértve az energiahatékonyságot is. Az alacsonyabb célértéket főként az indokolja, hogy az eredeti programokban megszüntettek néhány számítási hibát.

A vállalkozások energiahatékonyságára vonatkozóan nem állapítottak meg közös mutatót. Ugyanakkor több program alkalmazta a 4b. beruházási prioritást, amelyhez a vállalati mutatókat és az ÜHG-kibocsátás becslést csökkentésére vonatkozó közös mutatót használták (nemzeti módszertanok alkalmazásával).⁶

112. A 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó programspecifikus eredménymutatókat olyan hatás-/kontextusmutatóknak szánták, amelyek azt az általános tendenciát tükrözik, amelyhez a program hozzá kíván járulni.⁷

114. Jellegükénél fogva a programspecifikus mutatók az adott programra jellemzőek. Céljuk a támogatott projektek valamely dimenziójának programszintű nyomon követése volt.

116. b) A 2021–2027-es finanszírozási időszakban a 2. szakpolitikai célkitűzés („Egy zöldebb, alacsony szén-dioxid-kibocsátású...”) két különálló egyedi célkitűzést tartalmaz: 2.1. „az energiahatékonyság előmozdítása és az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése” és 2.2. „A megújuló energia alkalmazásának előmozdítása az (EU) 2018/2001 irányelvvel [...] összhangban”. Az ERFA-ról/Kohéziós Alapról szóló (EU) 2021/1058 rendelet I. melléklete külön-külön határozza meg a releváns közös kimeneti és eredménymutatókat az egyedi célkitűzésekre vonatkozóan. A kohéziós

⁶ <https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/In-profile-Cohesion-policy-reducing-GHG/cwbb-y39w>

⁷ Lásd a fogalmakról és ajánlásokról szóló dokumentumot: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_monitoring_evaluation_en.pdf

politika nyomkövetési rendszere (amelyet a közös rendelkezésekről szóló (EU) 2021/1060 rendelet határoz meg) lehetővé teszi a mutatók egyedi célkitűzések szerinti szűrését.

A Bizottság úgy véli, hogy a primerenergia-intenzitás szintén releváns mutató az energiahatékonysági intézkedések méréséhez.

Ezenkívül az épületek esetében az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelvben (3. cikk és I. melléklet) meghatározott módszertan az épületek energiahatékonyságának egyik elemeként azonosítja a megújuló energiát. Az épület mért energiahatékonyságának mérőszáma (kWh/m²/év) ötvözi az energiaigényt, az energiafelhasználást és a helyszíni energiatermelést (pl. a helyszínen termelt hálózati gáz, hálózati villamos energia és megújuló energia). Az épületek energiahatékonyságának kiszámítása szempontjából mind az energiamegtakarítás, mind a termelt megújuló energia fontos szerepet játszik.

120. A Bizottság úgy véli, hogy a Számvevőszék által becsült hozzájárulást a megfelelő összefüggésbe kell helyezni. Különösen figyelembe kell venni a tagállamok által a globális célkitűzés elérése érdekében bevezetett különböző intézkedéseket. Más szakpolitikai intézkedések is hozzájárulnak az energiahatékonysághoz, pl. adóintézkedések, beszállítói kötelezettségek, tájékoztató kampányok, intelligens fogyasztásmérők és termékpolitika (környezettudatos tervezés és energiacímkezés).

A Bizottság továbbá úgy véli, hogy a Számvevőszék által becsült hozzájárulást a 2030-as célérték helyett a 2020-ra vonatkozó energiahatékonysági célérték összefüggésében kell figyelembe venni, mivel a projektek a 2014–2020-as programozási időszaknak felelnek meg, és a 2030-ra vonatkozó energiahatékonysági célértékről csak a 2014–2020-as programozási időszak végén állapodtak meg, amikor a társjogalkotók 2018 decemberében elfogadták az energiahatékonysági irányelvet módosító (EU) 2018/2002 irányelvet. Ezért referenciapontként a 2013-as évet kellene alapul venni, és a Számvevőszék által bemutatott logikát követve 2014 elején, a 2014–2020-as programozási időszak kezdetén a 2020-ra kitűzött energiahatékonysági célértékek elérése érdekében az energiamegtakarítás céljából tett erőfeszítések szintje 21 Mtoe volt. Ez ahhoz a becsléshez vezetne, hogy a projektmegtakarítások – amint az összes finanszírozott projekt működőképessé válik – a 2020-as célérték eléréséhez szükséges erőfeszítések mintegy 2,3 %-át teszik majd ki.

KÖVETKEZTETÉSEK ÉS AJÁNLÁSOK

123. Amint azt fentebb hangsúlyoztuk, az energiaügy tekintetében a kohéziós politikai alapok szerepe az, hogy hozzájáruljanak az Unió éghajlat- és energiapolitikai céljainak eléréséhez, beleértve az energiahatékonysági célértékeket is.

A Bizottság úgy véli, hogy az e bekezdésben foglalt általános kijelentéssel ellentétben a jelentés átfogó eredményei azt bizonyítják, hogy az ágazatban végrehajtott projektek jelentős mértékben hozzájárultak az uniós célkitűzésekhez. Ez nem annak ellenére, hanem annak eredményeképpen történt, hogy a tagállamok felhatalmazással rendelkeztek arra, hogy olyan kiválasztási kritériumokat és eljárásokat alkalmazzanak, amelyek az adott nemzeti és regionális összefüggésben megfelelnek a célnak. A 2021–2027-es keret olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek javítanák a hatékonyságot, mint például az uniós szintű stratégiai kerettel való jobb összehangolás, a Bizottság aktívabb részvétele a támogatás formájára vonatkozó döntésekben, valamint a vissza nem térítendő támogatások és a pénzügyi eszközök kombinálására vonatkozó eljárások egyszerűsítése. Tekintettel azonban arra, hogy a finanszírozáshoz való hozzáférés, a vállalkozások kapacitása, a jövedelmi szintek és a piaci hiányosságok jellege jelentősen eltér az EU-n belül és gyakran a tagállamokon belül is, káros lenne a hatékonyságra nézve, ha a projektkiválasztási kritériumokra és eljárásokra vonatkozó döntéseket uniós szinten hoznák meg.

1. ajánlás – Tisztázni kell, hogy a strukturális alapok mit kívánnak elérni az energiahatékonyság terén

A Bizottság nem fogadja el az ajánlás a) részét.

a) A Bizottság a 2021–27-es programok értékelése során mérlegelni fogja, hogy az energiahatékonyság tervezett finanszírozása az uniós célkitűzésekkel és prioritásokkal, valamint a nemzeti, regionális és helyi szükségletekkel és korlátokkal összhangban a lehető legjobb hozzáadott értéket tudja-e biztosítani. Értékelni fogja továbbá a nemzeti energia- és klímatervekhez kapcsolódó „előfeltétel” teljesülését.

b) A Bizottság elfogadja az ajánlás b) részét.

130. A normákat – más szakpolitikai intézkedésekkel együtt – alapvető eszköznek tekintették ahhoz, hogy 2030-ig magasabb energiahatékonysági célokat lehessen elérni. A normák számos szempontra vonatkozhatnak, például az épületek esetében a közel nulla energiaigényű épületekre, valamint a termékek esetében a környezettudatos tervezésről szóló irányelv és a termékek energiacímkezéséről szóló rendelet követelményeire. Eltérő jellegük és az uniós vívmányok sokfélesége miatt nehezebb közös normákat megállapítani a vállalkozásokra vonatkozóan.

132. A Bizottság úgy véli, hogy a költséghatékonysági értékeléseknek nemcsak az energiamegtakarítást kell figyelembe venniük, hanem az energiahatékonysági beruházások számos előnyét, a végrehajtott beavatkozásoknak a számos szakpolitikai célkitűzéséhez való hozzájárulását és azok energiamegtakarításon túlmutató hasznait is. Ez magában foglalja többek között az ÜHG-kibocsátás csökkentését, a vállalkozások termelékenységének és versenyképességének növekedése miatti általános költségsökkentést, az eszközök értékének és hasznos élettartamának növekedését, valamint az új munkahelyek létrehozását.

Ezek az egyéb előnyök az energiamegtakarítás által generálnál – egyes esetekben többször – nagyobb pozitív pénzügyi hatást gyakorolhatnak a vállalkozásokra.

2. ajánlás – Ellenőrizni kell, hogy a finanszírozási eszköz megválasztását megfelelően indokolták-e meg

A Bizottság elfogadja ezt az ajánlást.

137. A 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó közös mutatók segítségével azonosíthatók az „energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások használatának előmozdítása” elnevezésű 4b. beruházási prioritáshoz kapcsolódó konkrét eredmények. A közös mutatók listáját tovább bővítették a 2021–2027-es programok output-mutatóival/eredménymutatóival.

138. A Bizottság a 116. bekezdésre adott válaszára hivatkozik.

139. A Bizottság a 120. bekezdésre adott válaszára hivatkozik.